

2016-12-15

Dnr: 511-2601-16

Natura 2000-områdets namn och områdeskod
Kapellbacken, SE0210267

Områdestyp och skyddsstatus

SAC (Särskilt bevarandeområde enligt EU:s art- och habitatdirektiv).

Regeringen godkände utpekande av området i juli 2007.

Tidigare bevarandeplan fastställdes av Länsstyrelsen i mars 2009.

Denna bevarandeplan fastställdes av Länsstyrelsen den 15 december 2016.

Områdets storlek

2,7 ha

Ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet

<u>Kod</u>	<u>Namn</u>	<u>Areal</u>
7140	Öppna mossar och kärr	2,0 ha

Naturtypernas utbredning visas på karta, bilaga 1.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivets bilaga 2

1979 Brynia (*Bryhnia scabrida*)

Ägarförhållanden

Privat.

Kommun

Tierp.

Översiktlig beskrivning av området

Natura 2000-området Kapellbacken ligger c:a 2,5 km norr om Lövsta bruk i Tierps kommun. Kapellbacken består av skogsmyrmark och är den enda lokalen för mossan Brynia i Uppsala län. Det är till och med den enda kända lokalen för mossan i hela den östra delen av Sverige. Arten har dock inte återfunnits på lokalen trots flera eftersökningar under många år. Brynia har vuxit i ett alkärr i den södra delen av Natura 2000-området. Natura 2000-området gränsar i väster (och en liten bit i öster) mot ett stort kalavverkat område. I övrigt består omgivningarna främst av skogsmark.

Bevarandesyfte

Bevarandesyftet med Natura 2000-området Kapellbacken är att bevara eller återställa gynnsamt tillstånd för de prioriterade bevarandevärden som anges nedan. Även prioriterade bevarandeåtgärder anges nedan.

Länsstyrelserna ska enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ta fram bevarandesyften för alla Natura 2000-områden.

Bevarandesyftet används tillsammans med beskrivningarna av områdets livsmiljöer och arter vid tillståndsprövningar som rör området, enligt 7 kap 28a – 29 §§ miljöbalken.

Bevarandesyftet ger även vägledning om hur myndigheterna behöver arbeta för att prioritera Natura 2000-områden i det fortsatta skyddsarbetet enligt 7 kap. 27 § miljöbalken och 16 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Prioriterade bevarandevärden:

- Naturtypen öppna mossar och kärr.
- Arten *Brynia*.

Motivering: Skog-träsk landskap. Den enda kända platsen för arten *Bryhnia scabrida* i länet.

Prioriterade bevarandeåtgärder:

- Förbud mot gödsling, kalkning, dikning och restriktioner mot torvbrytning.
- Fri utveckling av områdets skogar.
- Förbud mot framförande av tunga fordon samt exploatering i området eller dess omedelbara närhet.
- Stor försiktighet vid skogsbruksåtgärder inom eller i anslutning till området.
- Återkommande inventeringar i syfte att kartlägga förekomster av *Brynia*.

Beskrivning av naturtyper och arter

7140 – Öppna mossar och kärr (2,0 ha)

Mossen tillhör naturtyp öppna mossar och kärr. Vegetationen på själva mossen består exempelvis av al, tall, pors, vattenklöver, sjöfräken och kärrsilja och olika starrarter. Längs kanterna är träd- och buskskiktet tätare med tall, björk, al, en och pors. Den i söder anslutande skogen består främst av medelåldrig tall, gran och al. Mängden död ved är liten, även om det förekommer en och annan rotvälta. I skogsområdet finns en mosaik av mindre våtområden och vattendrag.

Naturtypens hydrologi och hydrokemi får inte påverkas negativt, till exempel genom dikning, inom eller utanför Natura-området. Naturtypen är även känsligt för onaturliga vattenståndsfluktuationer beroende på älvregleringar, vilka kan leda till

2016-12-15

Dnr: 511-2601-16

igenväxning av de öppna ytorna. Torvbrytning och andra företag som orsakar markskador får inte ske. Genom till exempel spridning eller utsläpp av gödningsämnen, försurande ämnen, närsalter, miljögifter och grumlande ämnen skadas naturtypen, liksom av skogsbruk samt exploatering i eller utanför området. Igenväxning är också ett hot.

Utvecklingsmark mot 9010 – *Taiga

Skogen i den södra delen av området bedöms inte kvalificera sig som naturtyp idag, men har förutsättningar att utvecklas som taiga om fri utveckling får ske.

1979 – Brynia (*Bryhnia scabrida*)

Mossan Brynia har tidigare vuxit intill mossen i den södra delen av området. En iögonfallande karaktär hos Brynia är de ljusgröna bågböjda årsskotten som kontrasterar mot de betydligt mörkare äldre delarna. Andra viktiga karaktärer som skiljer Brynia från släktena gräsmossor och sprötmossor, är de utskjutande cellspetsarna på bladens undersida. Brynia växer framförallt i klibbalskog på trädrötter och på bar, sandig och fuktig, ibland översilad, jord. Arten är beroende av permanent fuktiga miljöer.

Brynia har dålig tolerans mot solexponering och kräver starkt skuggiga miljöer. Arten föredrar marker med ett pH mellan 5,0 och 6,9, d.v.s. varken mycket basiska eller mycket sura marker. God vattenkvalitet är troligtvis av stor betydelse. Brynia är beroende av naturliga processer, och att skogen och vattenmiljöerna runt dess habitat lämnas orörda för fri utveckling. Mossan sprids framförallt vegetativt, och sporkapslar är inte kända från Sverige. Huvudsaklig spridning sker inom varje vattensystem (den vegetativa spridningen är som mest 1 m under ett år). Spridningsförmågan verkar vara dålig i de skandinaviska populationerna.

Bevarandemål

7140 – Öppna mossar och kärr

Arealen öppna mossar och kärr ska vara minst 2,0 ha. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Hydromorfologiska strukturer som är väl förknippade med naturtypen, som tuvor och höljor, ska finnas i representativ utsträckning. Typiska arter av kärlväxter och mossor ska förekomma.

1979 – Brynia (*Bryhnia scabrida*)

Mossan Brynia ska återfinnas/återkolonisera lokalen.

Utvecklingsområde mot 9010 – *Taiga

Skogen bör tillåtas utvecklas fritt.

Bevarandetillstånd idag

Det främsta skälet till utpekande av Kapellbacken som Natura 2000 område är förekomsten av Brynia. Då arten är sedan länge eftersökt men ej återfunnen är bevarandetillståndet ej gynnsam. Området saknar idag annat skydd, vilket gör den mer sårbar för hotfaktorer.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

- Antropogen påverkan på hydrologi och hydrokemi inom och i anslutning till området.
- Torvutvinning.
- Spridning av kalk, aska och gödningsämnen.
- Skogsbruk utan tillräcklig hänsyn till öppna mossar och kärr samt utvecklingsområde mot taiga.
- Utsläpp eller spridning av kemikalier, bekämpningsmedel, olja mm.
- Ökad kvävedeposition från luften.
- Framförande av tunga fordon.
- Exploatering, inklusive anläggning av nya vägar.

Bevarandeåtgärder

Se prioriterade bevarandeåtgärder.

Bilaga

1. Naturtyper enligt Natura 2000.

Bilaga 1. Naturtyper enligt Natura 2000.
Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län,
Bevarandeplan 2016-12-15,
dnr 511-2601-16. **Natura 2000-området**
Kapellbacken,
SE0210267, Kommun: Tierp.

